

Luister naar

Fraudeurs lichten kerkleden op met mailadres dominee. ‘Je kon zien dat de mail niet klopte’

ACHTERGROND Zeker vier kerken zijn deze zomer slachtoffer geworden van e-mailfraude. Onder meer de Oude Kerk in Voorburg kreeg ermee te maken. ‘Ik kreeg van twee gemeenteleden een screenshot: klopt dit?’

Jasper den Boon

dinsdag 29 augustus 2023 om 15:58

De contactgegevens van verschillende dominees (niet op de foto) zijn gebruikt om mee te frauderen.

beeld Carel Schutte

Op een zondagmiddag deze zomer kregen verschillende gemeenteleden een miltje van

dominee Giel Schormans (Oude Kerk in Voorburg, PKN) met een verzoek om geld over te maken voor een bedankje aan vrijwilligers. In werkelijkheid was het mailtje niet afkomstig van de predikant, maar verstuurd door criminelen een nagenoeg identiek mailadres. 'Ze hadden hotmail.com vervangen voor outlook.com', vertelt Schormans.

In de mail stond dat de voorganger in een vergadering zat en het verzoek daarom via de mail deed. Het mailtje was verstuurd naar enkele gemeenteleden van wie het mailadres op de website van de kerk stond. Later die zondag ontdekte Schormans wat er was gebeurd. 'Ik kreeg van twee gemeenteleden een screenshot: klopt dit? Een derde gemeentelid belde dat het niet lukte om geld over te maken met de creditcard. Gelukkig heeft niemand het betaalverzoek betaald. Maar het is wel heel vervelend en verontrustend als mensen jouw gegevens gebruiken om zulke boodschappen rond te sturen.'

De afgelopen tijd kregen meer gemeenten met deze vorm van identiteitsfraude te maken, zegt Joost Schelling van de Vereniging Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB). 'We kregen het bericht uit Voorburg en hebben het op onze site gezet. Daarop kwamen direct reacties uit drie andere kerken waar hetzelfde was gebeurd.' Een woordvoerder van de Protestantse Kerk in Nederland meldt dat de landelijke kerk dit jaar acht meldingen heeft gekregen,. De meeste daarvan zijn voor 1 mei ingediend.

'Ik snap dat het mailadres van de predikant online staat, maar van de hele kerkenraad of de preekvoorzener?'

Eerder dit jaar kreeg de Hervormde Gemeente in IJsselstein eenzelfde soort mailtje. Daar trapte één iemand in de val door drie cadeaubonnen van in totaal 450 euro te bestellen. In gemeenten die zich recent bij de VKB meldden, was niemand erin getrapt. 'Een kerkrentmeester liet weten dat het mailtje opviel omdat de predikant op dat moment op vakantie was. Daardoor was het direct onwaarschijnlijk dat het een écht mailtje was.' Maar anders hadden er wellicht wel gemeenteleden geld overgemaakt, zei een kerkrentmeester tegen Schelling.

Zulk gezond verstand helpt om te herkennen of een mailtje echt of nep is, blijkt uit het verhaal van dominee Schormans in Voorburg. 'De mail was ondertekend met 'ds. W.F. Schormans'. In principe klopt dat, maar ik onderteken mijn mails naar gemeenteleden

nooit zo formeel. Daaraan kon je duidelijk zien dat de mail niet klopte.'

Schelling van de VKB raadt kerken aan om een goede structuur rond zulke betalingen op te zetten, zodat dit soort mailtjes minder realistisch zijn. 'Zorg ervoor dat een kerkrentmeester er vanaf weet als een predikant ergens geld voor vraagt in de gemeente. Dan is de kans groter dat iemand een frauderend mailtje signaleert. Online-fraude wil er juist voor zorgen dat iemand in zijn eentje een keuze maakt. Dan ben je kwetsbaarder.'

Ook zou het goed zijn als kerken nadenken over de mailadressen die online vindbaar zijn, zegt Schelling. 'Ik snap dat het mailadres van de predikant online staat, maar van de hele kerkenraad of de preekvoorzienner? Dan valt er makkelijk misbruik van te maken. Het is ook slim om een mailadres namens de kerk aan te maken, zoals preekvoorzienner@pknlutjebroek.nl, in plaats van iedereen zijn privé-mailadres te laten gebruiken. Daardoor geef je minder persoonlijke informatie weg op je website.'

× sluiten

1/3 ARTIKELEN
GELEZEN

Sluit u aan en krijg
onbeperkt toegang tot
al onze verhalen.

bekijk abonnementen

Betalende leden
maken vitale
christelijke
journalistiek
mogelijk